

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL FINANSŲ MINISTRO 2008 M. BIRŽELIO 20 D. ĮSAKYMO NR. 1K-220 „DĖL
VIEŠOJO SEKTORIAUS APSKAITOS IR FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS 8-OJO
STANDARTO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2026 m. kovo 16 d. Nr. 1K-63
Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 20 d. įsakymą Nr. 1K-220 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 8-ojo standarto patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL 8-OJO VIEŠOJO SEKTORIAUS APSKAITOS IR FINANSINĖS
ATSKAITOMYBĖS STANDARTO PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo 12 straipsnio 2 dalimi,

t v i r t i n u 8-ąjį viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartą „Atsargos“ (pridedama).“

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas taikomas finansinių ataskaitų rinkiniams ar pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 9 straipsnio 5 dalį rengiamiems išteklių fondo, mokesčių fondo ir fondų fondo ataskaitų rinkiniams, rengiamiems už 2026 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančius ataskaitinius laikotarpius.

Finansų ministras

Kristupas Vaitiekūnas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos finansų ministro
2008 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 1K-220
(Lietuvos Respublikos finansų ministro
2026 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. 1K-63
redakcija)

**8-ASIS VIEŠOJO SEKTORIAUS APSKAITOS IR FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS
STANDARTAS „ATSARGOS“**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 8-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Atsargos“ (toliau – Standartas) nustatomi viešojo sektoriaus subjekto atsargų registravimo finansinėje apskaitoje (toliau – apskaita), jų įvertinimo ir pateikimo viešojo sektoriaus subjekto ir viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinėse ataskaitose reikalavimai.

2. Standartu vadovaujama si rengiant viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinį ir viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinių ataskaitų rinkinį. Standartas rengiant mokesčių fondų finansinių ataskaitų rinkinį taikomas tiek, kiek nurodyta 26-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Fondų apskaita ir finansinių ataskaitų rinkinys“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1K-357 „Dėl 26-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto patvirtinimo“.

3. Standartas netaikomas teatro drabužiams ir dekoracijoms. Šio turto apskaita tvarkoma pagal 12-ąjį viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartą „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“, (toliau – 12-asis VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“).

4. Standartas taikomas tik toms nebaigtoms teikti pagal sutartis viešojo sektoriaus subjekto paslaugoms, kurias ketinama parduoti (perduoti), taip pat biologinio turto išigijimo ar pasigaminimo savikainos ir nuvertėjimo apskaičiavimui.

5. Standarte vartojamos sąvokos:

5.1. **Strateginės ir neliečiamosios atsargos** – nustatytos ir pavestos viešojo sektoriaus subjektui kaupti ir tvarkyti valstybės rezervo materialinių išteklių ir privalomųjų materialinių išteklių atsargos.

5.2. **Viešojo sektoriaus subjekto atsargos** (toliau – atsargos) – viešojo sektoriaus subjekto turtas, kurį viešojo sektoriaus subjektas per vienus metus sunaudoja pajamoms uždirbti ar viešosioms paslaugoms teikti arba kuris yra laikomas numatant jį parduoti ar paskirstyti vykdant įprastą veiklą, išskyrus ilgalaikį turtą, kurį numatoma per 12 mėnesių perduoti kitiems viešojo sektoriaus subjektams, taip pat viešojo sektoriaus subjekto ūkinis inventorių ir nebaigta gaminti produkcija.

5.3. **Viešojo sektoriaus subjekto ūkinis inventorių** (toliau – ūkinis inventorių) – materialusis turtas, kuris yra naudojamas daugiau nei vieną kartą ir kurio išigijimo ar pasigaminimo savikaina mažesnė už minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę (išigijimo ar pasigaminimo savikainą), nustatytą 12-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“, taip pat specialieji drabužiai, uniformos, kita apranga, avalynė ir patalynė.

5.4. Kitos Standarte vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme ir kituose viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartuose (toliau – VSAFAS).

II SKYRIUS ATSARGŲ GRUPAVIMAS

6. Finansinių ataskaitų rengimo tikslu atsargos skirstomos į šias smulkesnes grupes:

6.1. strateginės ir neliečiamosios atsargos;

6.2. medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių. Prie šios grupės priskiriamos atsargos gali būti skirstomos į:

6.2.1. žaliavas ir medžiagas, naudojamas gamyboje, savo veikloje ar viešosioms paslaugoms teikti (kuras, atsarginės dalys ir pan.);

6.2.2. ūkinį inventorių. Šioms atsargoms gali būti priskiriami ilginamieji laidai, kabeliai, įrankiai, indai, baldai, patalynė, drabužiai, avalynė ir panašios atsargos;

~~7.2.3. viešojo sektoriaus subjekto įsigytas atsargas, kurios turi būti perduodamos kitiems subjektams nemokamai. Pavyzdžiui, kelio atšvaitai, kuriuos viešojo sektoriaus subjektas išdalija mokykloms kaip dovaną arba už simbolinį mokestį.~~

6.3. nebaigta gaminti produkcija ir ~~nebaigtos vykdyti sutartys~~. Prie nebaigtos gaminti produkcijos priskiriamas viešojo sektoriaus subjekto nebaigtas gaminti trumpalaikis turtas. ~~Prie nebaigtų vykdyti sutarčių priskiriamos sukauptos nebaigtų teikti paslaugų pagal trumpalaikes sutartis išlaidos;~~

6.4. pagaminta produkcija ir atsargos, skirtos parduoti (perduoti). Prie šios grupės priskiriama viešojo sektoriaus subjekto pagaminta produkcija (įskaitant žemės ūkio produkciją) ir atsargos (įskaitant į atsargų grupę perkeltą biologinį turtą), išskyrus ilgalaikį turtą, skirtas parduoti (perduoti). Prie šių atsargų priskiriamos ir atsargos, skirtos išdalinti nemokamai ar už simbolinį mokestį (kelio atšvaitai, brošiūros ir kitos panašios atsargos, kurias viešojo sektoriaus subjektas išdalina kaip dovaną ar už simbolinį mokestį), kurios jų įvertinimo tikslu gali būti detalizuojamos atskirose sąskaitose. Prie šios grupės priskiriamos tik atsargos, kurios buvo įsigytos arba gautos kaip skirtos išdalinti arba perduoti, ir nepriskiriamos tos, kurios buvo gautos subjekto veiklai vykdyti, o sprendimas jas išdalinti ar perduoti priimtas vėliau. Viešojo sektoriaus subjekto turimos Standarto 6.1–6.3 papunkčiuose nurodytos atsargos, kurios nebuvo įsigytos kaip skirtos išdalinti nemokamai ar už simbolinį mokestį, nepergrupuojamos, o perduodamos iš tos pačios grupės, kurioje buvo užregistruotos;

6.5. ilgalaikis materialusis turtas ir ~~biologinis turtas~~, skirtas parduoti. Prie šios grupės priskiriamas ilgalaikis materialusis ~~ir biologinis~~ turtas, kurį nuspręsta parduoti.

III SKYRIUS ATSARGŲ ĮVERTINIMAS

7. Kai atsargos registruojamos apskaitoje, jos turi būti įvertinamos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo ar pasigaminimo savikaina arba grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė, išskyrus Standarto 8 ir 9 punktuose nurodytus atvejus. Grynoji realizavimo vertė nustatoma pagal Standarto VI skyriaus nuostatas.

8. Atsargos, kurios laikomos numatant jas išdalinti nemokamai ar už simbolinį mokestį arba sunaudoti prekėms, skirtoms išdalinti nemokamai ar už simbolinį mokestį, gaminti, turi būti vertinamos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina, o ne grynąja realizavimo verte. Jeigu pasikeičia turimų atsargų paskirtis, atsargos pergrupuojamos ir įvertinamos pagal Standarto 7 punkto nuostatas.

9. Strateginės ir neliečiamosios atsargos rodomos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina, išskyrus šiuos atvejus:

9.1. Jeigu strategines ir neliečiamąsias atsargas numatoma parduoti, jos perkeliama iš strateginių ir neliečiamųjų atsargų grupės į pagamintos produkcijos ir atsargų, skirtų parduoti, grupę ir įvertinama jų grynoji realizavimo vertė. Pavyzdžiui, ~~prie strateginių atsargų priskirtą ūkinį inventorių (pagalves, paltus ir kt.) po kelerių metų nusprendus pakeisti nauju, senasis inventorių perkeliama iš strateginių ir neliečiamųjų atsargų grupės į pagamintos produkcijos ir atsargų, skirtų parduoti, grupę ir įvertinama jo grynoji realizavimo vertė.~~ Jeigu įvertinta grynoji realizavimo vertė yra mažesnė nei įsigijimo ar pasigaminimo savikaina, balansinė šių atsargų vertė sumažinama iki grynosios realizavimo vertės.

9.2. Jeigu strateginių ir neliečiamųjų atsargų dalis viršija nustatytas normas, perviršis įvertinamas grynąja realizavimo verte, tačiau šios atsargos neperkeliamos iš strateginių ir neliečiamųjų atsargų į kitą grupę, nebent būtų nuspręsta perteklines atsargas parduoti. Jeigu įvertinta grynoji realizavimo vertė yra mažesnė nei įsigijimo ar pasigaminimo savikaina, balansinė šių atsargų vertė sumažinama iki grynosios realizavimo vertės.

9.3. Jeigu atlikus inventorizaciją nustatytus nereikalingus, netinkamus naudoti, sugadintus atsargų vienetus ketinama panaudoti (parduoti viešuosiuose prekių aukcionuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka arba perduoti nemokamai):

9.3.1. atsargų vienetai, kuriuos nusprendžiama parduoti, įvertinami grynąja realizavimo verte;

9.3.2. atsargų vienetai, kuriuos numatoma perduoti nemokamai, rodomi pagal Standarto 8 punkto nuostatas.

9.4. Jeigu atlikus inventorizaciją nustatoma nereikalingų, netinkamų naudoti, sugadintų atsargų vienetų, kurių nėra galimybės parduoti arba perduoti nemokamai, jų grynoji realizavimo vertė prilyginama nuliui ir tokie atsargų vienetai nurašomi.

10. Konfiskuotos ir kitos nemokamai gautos atsargos (radiniai, perduoti realizuoti daiktiniai įrodymai, bešeimininkiai daiktai ir kt.) vertinamos atsižvelgiant į jų galimą panaudojimą:

10.1. Visų pirma įvertinama galimybė parduoti arba panaudoti savo veikloje tokias atsargas. Parduoti arba panaudoti skirtos atsargos rodomos grynąja realizavimo verte.

10.2. Jeigu įvertinus atsargas paaiškėja, kad jos yra praradusios vertę, netinkamos naudoti pagal paskirtį arba jų realizavimo terminas pasibaigęs ir dėl to tokios atsargos negali būti parduotos, jos pripažįstamos atliekomis ir į apskaitą netraukiamos.

10.3. Numatomų sunaikinti atsargų apskaita tvarkoma tik kontrolės tikslais nebalansinėse sąskaitose teisės aktų nustatyta tvarka.

10.4. Bešeimininkiai daiktai tol, kol teisės aktų nustatyta tvarka nepripažinti viešojo sektoriaus subjekto nuosavybe, įtraukiami į nebalansines sąskaitas (kontrolės tikslais).

IV SKYRIUS

ATSARGŲ ĮSIGIJIMO AR PASIGAMINIMO SAVIKAINA

11. Į atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainą įtraukiamos visos įsigijimo, perdirbimo ir kitos išlaidos, susidariusios gabenant atsargas į jų buvimo vietą ir suteikiant joms būtiną tinkamam naudojimui būklę.

12. Atsargų įsigijimo savikainą sudaro:

12.1. mokėtina suma, pakoreguota nuolaidų ir nukainojimų, jei jų buvo, sumomis. Vėlesni pirkimo kainos koregavimai, atlikti atsargas užregistravus apskaitoje, rodomi taip:

12.1.1. jeigu atsargos parduotos arba sunaudotos veikloje, nuolaidų ar nukainojimo suma mažinamos sąnaudos atitinkamuose straipsniuose, kuriuose buvo užregistruota sunaudotų atsargų vertė;

12.1.2. jeigu atsargos dar neparduotos ir nesunaudotos, koreguojama jų įsigijimo savikaina, mažinant ją nuolaidų ar nukainojimo suma, tenkančia neparduotoms atsargoms;

12.2. su pirkimu susiję negrąžintini mokesčiai ir rinkliavos;

12.3. transporto (išskyrus atvejus, kai gabenama viešojo sektoriaus subjekto transportu), krovimo ir kitos išlaidos, tiesiogiai priskirtinos žaliavų, medžiagų ir kitų atsargų įsigijimo išlaidoms. Vėlesnio atsargų gabenimo ir sandėliavimo išlaidos turi būti pripažintos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kai buvo padarytos.

13. Į atsargų įsigijimo savikainą neįskaitomas:

13.1. sumokėtas pridėtinės vertės mokestis tais atvejais, kai šis mokestis grąžinamas;

13.2. skolinimosi išlaidos, jei jų būtų;

13.3. viešųjų pirkimų organizavimo išlaidos;

13.4. konfiskuotų, valstybės paveldėtų, bešeimininkių daiktų saugojimo ir tvarkymo išlaidos.

14. Atsargos, įsigytos užsienio valiuta, ir kitos su atsargų įsigijimu susijusios išlaidos užsienio valiuta apskaitoje registruojamos nacionaline valiuta pagal pirkimo dieną galiojantį valiutos kursą ir vėliau neperskaičiuojamos, išskyrus Standarto 31 punkte nurodytą atvejį (užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaką atsargų straipsniams, įvertintiems užsienio valiuta, reglamentuoja 21-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Sandoriai užsienio

valiuta“, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1K-348 „Dėl 21-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto patvirtinimo“).

15. Pagamintų ir perdirbtų per ataskaitinį laikotarpį atsargų savikainą sudaro tiesioginės ir netiesioginės gamybos išlaidos. ~~Nebaigtų vykdyti sutarčių savikainą sudaro tiesioginės ir netiesioginės paslaugų teikimo išlaidos, kaip nustatyta šio standarto 23 punkte.~~

16. Tiesioginės gamybos išlaidos yra tokios išlaidos, kurias galima tiesiogiai, be didelių darbo, laiko ir pan. sąnaudų priskirti gaminamai produkcijai. Tiesioginėmis gamybos išlaidomis paprastai laikomos:

16.1. produkcijos gamybos metu sunaudotos žaliavos (medžiagos) ar komplektuojamieji gaminiai, kurie įeina į gaminių sudėtį ir tiesiogiai, be didelių darbo, laiko ir pan. sąnaudų gali būti priskirti konkrečioms gaminiams ar jų grupėms;

16.2. darbo užmokesčio išlaidos, apimančios darbuotojų, tiesiogiai dalyvaujančių produkcijos gamyboje, atlyginimų ir socialinio draudimo įmokų sumas, kurios tiesiogiai, be didelių darbo, laiko ir pan. sąnaudų gali būti priskirtos tam tikriems gaminiams ar jų grupėms.

17. Netiesioginės gamybos išlaidos yra netiesiogiai su produkcijos gamyba susijusios išlaidos. Prie netiesioginių gamybos išlaidų priskiriamos:

17.1. pagalbinių medžiagų, apimančių produkcijos gamybos metu sunaudotas medžiagas, kurios į gaminio sudėtį tiesiogiai neįeina (gamybos įrenginių sunaudojamas kuras ir panašios medžiagos), arba, nors ir yra gaminio sudedamoji dalis, kurių suma nėra tokia reikšminga, kad galėtų būti priskirta prie pagrindinių medžiagų, (klijai, naudojami knygoms įrišti, kurių vertės dalis tarp kitų sudedamųjų medžiagų yra santykinai maža ir ne visada pastovi ir panašios medžiagos), išlaidos;

17.2. darbo užmokesčio išlaidos, apimančios tiesiogiai su produkcijos gamyba nesusijusių, bet sudarančių sąlygas gamybai vykti, darbuotojų atlyginimų ir socialinio draudimo įmokų sumas (pavyzdžiui, darbo užmokestis, mokamas gamybos įrenginių mechanikui);

17.3. per ataskaitinį laikotarpį apskaičiuota nusidėvėjimo (amortizacijos) suma ir kitos netiesioginės gamybos išlaidos (gamybinio pastato komunalinių paslaugų išlaidos, gamybinio pastato nuoma ir panašios išlaidos), apimančios išlaidas, kurių ryšys su konkrečia gaminama produkcija negali būti tiesiogiai nustatytas. Apskaitoje jos priskiriamos prie atsargų pasigaminimo savikainos taikant viešojo sektoriaus subjekto pasirinktus paskirstymo būdus.

~~19. Konkretūs gamybos išlaidų priskyrimo prie tiesioginių ar netiesioginių išlaidų bei netiesioginių gamybos išlaidų paskirstymo kriterijai pasirenkami atsižvelgiant į gamybos specifiką.~~

18. Pagamintos produkcijos apyvarta ir šios produkcijos likučiai (įskaitant nebaigtą gamybą) ataskaitiniu laikotarpiu apskaitoje registruojami faktine to laikotarpio, per kurį produkcija buvo pagaminta, pagaminimo savikaina.

19. Jeigu gaminant produkciją atsiranda atliekų ir kitų šalutinių produktų, kurių vertė nereikšminga, tačiau kuriuos galima parduoti, jie įvertinami grynąja realizavimo verte. Ši vertė atimama iš pagrindinio gaminio savikainos.

~~22. Į pagamintos produkcijos savikainą neįeinančios išlaidos pripažįstamos to laikotarpio, kuriuo jos susidarė, sąnaudomis. Tokios išlaidos gali būti, pavyzdžiui, administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir pan.~~

~~23. Nebaigtų vykdyti sutarčių savikainą sudaro paslaugas teikiančio personalo darbo užmokestis ir kitos tiesioginės ir netiesioginės paslaugų teikimo išlaidos, kurias be didelių darbo, laiko ir pan. sąnaudų galima priskirti prie konkrečios paslaugos ar jų grupės. Su teikiamomis paslaugomis nesusijusių darbuotojų darbo užmokestis į atsargų savikainą neįtraukiamas.~~

~~24. Paslaugų teikėjai dažniausiai atskirai kaupia išlaidas, susijusias su kiekviena paslauga, kurios pardavimo kaina gali būti nustatyta atskirai. Todėl kiekviena tokia paslauga laikoma atskiru atsargų vienetu.~~

20. Į atsargų grupę perkelta ilgalaikio materialiojo ~~ir biologinio~~ turto įsigijimo savikaina laikoma balansinė turto vertė, nustatyta šio turto perkėlimo į atsargų grupę dieną. Į atsargų grupę turtas perkeliamas nurodant jo įsigijimo savikainą, sukauptas nusidėvėjimo ir nuvertėjimo sumas.

V SKYRIUS

ATSARGŲ ĮKAINOJIMO IR SAVIKAINOS NUSTATYMO BŪDAI

21. Apskaičiuodamas sunaudotų ar parduotų atsargų savikainą, viešojo sektoriaus subjektas gali taikyti arba „pirmas gautas, pirmas išduotas“ (FIFO) atsargų įkainojimo būdą (toliau – FIFO būdas), arba konkrečių kainų būdą. Atsargų įkainojimo būdas parenkamas atsižvelgiant į veiklos pobūdį.

22. Taikant FIFO būdą, daroma prielaida, kad atsargos, kurios buvo įsigytos pirmiausia, bus parduotos ar sunaudotos pirmiausia. Atsargos, likusios laikotarpio pabaigoje, bus vėliausiai įsigytos ar pagamintos ir įvertintos pagal paskutinių įsigijimų atsargų įsigijimo savikainą.

23. Konkrečių kainų būdas reiškia, kad konkretūs atsargų vienetai turi būti rodomi konkrečia jų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina. Konkrečių kainų būdas turi būti taikomas, kai atsargų vienetų nėra daug, atsargos įsigytos konkrečioms projektams vykdyti ir negali būti paprastai pakeičiamos viena kita, taip pat ilgalaikiam turtui, skirtam parduoti.

VI SKYRIUS

GRYNOJI REALIZAVIMO VERTĖ

24. Atsargų grynoji realizavimo vertė turi būti nustatoma pagrįstai, atsižvelgiant į kainos ar atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos svyravimus, tiesiogiai susijusius su poataskaitiniais įvykiais (poataskaitinio įvykio sąvoka apibrėžta 18-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1K-252 „Dėl 18-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto patvirtinimo“). ~~Pavyzdžiui, sudarant tarpines finansines ataskaitas, atsargų, įsigytų viešųjų pirkimų metu, įsigijimo savikaina gali neatitikti grynosios realizavimo vertės tarpinio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, kadangi tokios atsargos buvo įsigytos už didesnę nei dabartinę rinkos kainą. Jei tokias atsargas ketinama sunaudoti dar per šį metinį ataskaitinį laikotarpį, tuomet atsargų grynosios realizavimo vertės nustatyti nereikėtų.~~ Grynąją realizavimo vertę taip pat gali paveikti infliacija, paklausos pokyčiai, nauji technologiniai išradimai.

25. ~~Sudarant tarpines finansines ataskaitas, atsargų, įsigytų viešųjų pirkimų metu, įsigijimo savikaina gali neatitikti grynosios realizavimo vertės tarpinio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, nes tokios atsargos buvo įsigytos už didesnę nei dabartinę rinkos kainą, tačiau jei tokias atsargas ketinama sunaudoti dar per šį metinį ataskaitinį laikotarpį, atsargų grynoji realizavimo vertė nenustatoma.~~

26. Atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimas iki grynosios realizavimo vertės atliekamas tam, kad turto balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti tą turtą pardavus, išmainius ar sunaudojus.

27. Galimi tokie atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimo iki grynosios realizavimo vertės atvejai:

27.1. Kai atsargos yra sugadintos, visiškai ar iš dalies pasenusios, sumažėjo jų pardavimo kaina ar išaugo įvertintos gamybos baigimo išlaidos, atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina sumažinama iki grynosios realizavimo vertės.

27.2. Kai gamybai naudojamų atsargų rinkos kainų sumažėjimas lemia ir pagamintos produkcijos kainų sumažėjimą ir akivaizdu, kad pagamintos produkcijos savikaina viršys gamybai naudojamų atsargų ir pagamintos produkcijos grynąją realizavimo vertę, tų atsargų ir pagamintos produkcijos savikaina sumažinama iki grynosios realizavimo vertės.

28. Žaliavų ir medžiagų produkcijai gaminti ir paslaugoms teikti vertė negali būti nustatyta žemesnė negu jų įsigijimo savikaina, jeigu gaminius, kurių gamybai naudojamos šios žaliavos, tikimasi parduoti, išmainyti ar paskirstyti už jų pasigaminimo savikainą arba brangiau.

29. Atsargų vertė paprastai sumažinama iki grynosios realizavimo vertės pagal kiekvieną atsargų vienetą. Kai kuriais atvejais gali būti tikslinga sugrupuoti panašius ar susijusius vienetus (kai atsargų vienetai priklauso tai pačiai gaminių grupei, yra panašios paskirties ir jų praktiškai negalima įvertinti atskirai nuo kitų tos grupės gaminių ir pan.).

30. Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje turi būti nustatoma nauja atsargų grynoji realizavimo vertė (jei šioms atsargoms toks įvertinimo būdas gali būti taikomas). Kai išnyksta aplinkybės, dėl kurių atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina buvo sumažinta, arba sumažėja tų aplinkybių poveikis, atsargų vertės sumažėjimas atkuriamas taip, kad nauja balansinė vertė būtų lygi atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainai arba patikslintai grynajai realizavimo vertei, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Atsargų vertė negali būti nustatyta didesnė negu jų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina.

31. Atsargos, kurių grynoji realizavimo vertė nustatyta užsienio valiuta, finansinėse ataskaitose turi būti rodomos taikant grynosios realizavimo vertės nustatymo metu galiojusį valiutos kursą.

VII SKYRIUS PRIPAŽINIMAS SĄNAUDOMIS IR ATSARGŲ PERLEIDIMAS

32. Kai atsargos (~~įskaitant nebaigtas vykdyti sutartis~~) parduodamos (įskaitant mainus, jei jie galimi) ar kitaip perleidžiamos, išskyrus atvejį, kai tam tikrų atsargų vertė gali būti įtraukta į kito turto, pavyzdžiui, kitų savos gamybos atsargų ar ilgalaikio turto, savikainą, jų balansinė vertė turi būti pripažįstama to laikotarpio sąnaudomis, kuriuo pripažįstamos atitinkamos pajamos arba suteikiamos viešosios paslaugos. Kai parduodamos ar kitaip perleidžiamos atsargos, kurias:

32.1. pagamino pats subjektas, jų balansinė vertė didina kapitalizuotas turto kūrimo (gamybos) išlaidas;

32.2. subjektas gavo neatlygintinai arba įsigijo, jų balansinė vertė didina atitinkamas prekių pardavimo arba prekių sunaudojimo savo veikloje sąnaudas.

33. Kai atsargos sunaudojamos gamybai, jų balansinė vertė didina atitinkamas prekių pardavimo arba prekių sunaudojimo savo veikloje sąnaudas.

34. Atiduoto naudoti viešojo sektoriaus subjekto veikloje ūkinio inventoriaus vertė iš karto pripažįstama sąnaudomis. Tokio inventoriaus kiekinė ir (arba) vertinė apskaita kontrolės tikslais tvarkoma balansinėse arba nebalansinėse sąskaitose pagal viešojo sektoriaus subjekto nusistatytą apskaitos politiką.

35. Kai atsargos (ramentai, neįgaliųjų vėžimėliai, specialios lovos ir pan.) gražintinai perduodamos asmenims ar ne viešojo sektoriaus subjektams naudotis pagal sutartį, perduodamų atsargų likutine verte registruojamos gautinos sumos, nepripažįstant sąnaudų. Atsargas gražinus viešojo sektoriaus subjektui, mažinama gautina suma ir, jei reikia, registruojamas atsargų nuvertėjimas.

36. Visa atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimo iki grynosios realizavimo vertės (nuvertėjimo) suma ir visi atsargų nuostoliai dėl atsargų praradimo, nurašymo ir pan. pripažįstami to laikotarpio, kuriuo sumažėjo vertė ar atsirado nuostolių, sąnaudomis. Bet kokio atsargų vertės sumažėjimo atkuriamas dėl grynosios realizavimo vertės padidėjimo suma turi būti mažinamos atitinkamos to laikotarpio, kuriuo padidėjo grynoji realizavimo vertė, sąnaudos.

37. Jeigu sunaudojamos, nurašomos, parduodamos ar kitaip perduodamos iš finansavimo sumų įsigytos ar pasigamintos atsargos, iš karto pripažinus sąnaudas turi būti registruojamas finansavimo sumų sumažėjimas ir pripažįstamos finansavimo pajamos pagal 20-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Finansavimo sumos“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-205 „Dėl 20-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto patvirtinimo“, nuostatas.

Atkūrus atsargų vertės sumažėjimą, turi būti atkuriamos ir finansavimo sumos bei sumažinamos finansavimo pajamos.

38. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje turi būti registruojamas pagal nuolatinį atsargų rodymo apskaitoje būdą. Taikant šį būdą, apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu, pardavimu ar perleidimu susijusi ūkinė operacija.

~~41. Sveikatos priežiūros viešosios įstaigos gali naudoti periodinį atsargų rodymo apskaitoje būdą, kai atsargų likučių savikaina ir parduotų prekių savikaina užregistruojama ataskaitinio laikotarpio pabaigoje atlikus atsargų likučių inventorizaciją.~~

39. Viešojo sektoriaus subjektas, gaunantis turto iš kito viešojo sektoriaus subjekto neatlygintinai, apskaitoje turi jį registruoti toje pačioje turto grupėje, kurioje šis turtas buvo registruotas perdavėjo apskaitoje, ir tik po to jį pergrupuoti, jei reikia.

40. Viešojo sektoriaus subjektas turta, apie kurią informacija kaupiama nebalansinėse sąskaitose, kitam viešojo sektoriaus subjektui perduoda iš nebalansinių sąskaitų. Viešojo sektoriaus subjektas, gavęs turta iš nebalansinių sąskaitų, savo apskaitoje turi jį registruoti nebalansinėse sąskaitose ir, jei reikia, tik po to jį perkelti į balansą, nurodydamas jo įsigijimo savikainą arba grynąją realizavimo vertę, pirminį šio turto įsigijimo finansavimo šaltinį, jei šis yra žinomas, arba finansavimo sumų šaltinį, iš kurio per praėjusius ataskaitinius metus viešojo sektoriaus subjektas gavo daugiausia lėšų.

41. Viešojo sektoriaus subjektas, nurašęs visiškai nusidėvėjusį ilgalaikį turta, informaciją apie liekamąsias medžiagas, skirtas parduoti arba naudoti savo veikloje, kaupia nebalansinėse sąskaitose.

VIII SKYRIUS INFORMACIJOS PATEIKIMAS FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMAJAME RAŠTE

42. Finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (toliau – aiškinamasis raštas) turi būti nurodoma:

42.1. apskaitos politika, taikoma atsargoms įvertinti, įskaitant taikytą įkainojimo ir savikainos nustatymo būdą;

42.2. žemesniojo lygio aiškinamajame rašte – balansinė atsargų vertė pagal atsargų grupes pagal Standarto 1 priede pateiktą formą, ~~kuri yra privaloma~~;

42.3. aukštesniojo lygio aiškinamajame rašte – balansinė atsargų vertė pagal atsargų grupes pagal Standarto 2 priede pateiktą formą, ~~kuri yra privaloma~~;

42.4. aplinkybės ~~ar ūkiniai įvykiai~~, dėl kurių buvo sumažinta atsargų vertė, taip pat aplinkybės ~~ar ūkiniai įvykiai~~, dėl kurių buvo atkurta sumažinta atsargų vertė pagal Standarto 36 punktą.

43. Duomenys apie valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas yra valstybinė paslaptis, todėl jokia detali informacija apie šias atsargas viešojo sektoriaus subjekto ir viešojo sektoriaus subjektų grupės aiškinamajame rašte, sudaromame pagal VSAFAS, negali būti teikiama. Viešojo sektoriaus subjektas ir viešojo sektoriaus subjektų grupė, turintys strateginių ir neliečiamųjų atsargų, apimančių ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, finansinėse ataskaitose gali rodyti tik balansinę visų tvarkomų strateginių ir neliečiamųjų atsargų vertę ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje.

44. Žemesniojo lygio aiškinamajame rašte pateikiama detali informacija apie viešojo sektoriaus subjekto ar viešojo sektoriaus subjektų grupės ilgalaikį materialųjį ~~ir biologinį~~ turta, skirtą parduoti, nurodant:

44.1. prie kurios ilgalaikio materialiojo turto ~~ar biologinio turto~~ grupės buvo priskirtas ilgalaikis materialusis turtas, skirtas parduoti, iki perkeliant jį į atsargas;

44.2. tokio turto pardavimo pelną arba nuostolius;

44.3. sprendimo parduoti tokį turta priežastis ir datą.

45. Žemesniojo ir aukštesniojo lygio aiškinamajame rašte taip pat pateikiama informacija apie valstybei nuosavybės teise priklausančių, savivaldybės patikėjimo teise valdomų atsargų balansinės vertės praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pasikeitimą pagal Standarto 3 priede nustatytą formą, kurią pildo savivaldybių administracijos.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

46. Ūkinis inventorių, įsigytas už simbolinį atlygį per dvylika mėnesių iki perėjimo prie VSAFAS dienos, perėjimo prie VSAFAS dieną įvertinamas tikraja verte, kuri laikoma jo įsigijimo savikaina. Jei tokio ūkinio inventoriaus įvertinta tikroji vertė yra didesnė už minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę (įsigijimo ar pasigaminimo savikainą), nustatytą 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, toks turtas, išskyrus specialiuosius drabužius, uniformas, kitą aprangą, avalynę ir patalynę, perėjimo prie VSAFAS dieną pergrupuojamas į atitinkamą ilgalaikio materialiojo turto grupę.

8-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Atsargos“
1 priedas

(Informacijos apie balansinės atsargų vertės pasikeitimą pateikimo žemesnio lygio finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte forma)

INFORMACIJA APIE BALANSINĖS ATSARGŲ VERTĖS PASIKEITIMĄ

Eil. Nr.	Straipsniai	Strateginės ir neliečiamosios atsargos	Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventoriūs	Nebaigta gaminti produkcija <small>ir nebaigtos vykdyti sutartys</small>	Pagaminta produkcija ir atsargos, skirtos parduoti (perduoti)		Ilgalaikis materialusis ir biologinis turtas, skirtas parduoti	Iš viso
					pagaminta produkcija	atsargos, skirtos parduoti (perduoti)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Atsargų įsigijimo vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje							
2.	Įsigyta atsargų per ataskaitinį laikotarpį (2.1 + 2.2):							
2.1.	įsigyto turto įsigijimo savikaina							
2.2.	nemokamai gautų atsargų įsigijimo savikaina							
3.	Atsargų sumažėjimas per ataskaitinį laikotarpį (3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.4):							
3.1.	parduota							
3.2.	perleista (paskirstyta)							
3.3.	sunaudota veikloje							
3.4.	kiti nurašymai							
4.	Pergrupavimai (+ / -)							

Eil. Nr.	Straipsniai	Strateginės ir neliečiamosios atsargos	Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventoriūs	Nebaigta gaminti produkcija <small>ir nebaigtos vykdyti sutartys</small>	Pagaminta produkcija ir atsargos, skirtos parduoti (perduoti)		Ilgalaikis materialusis ir biologinis turtas, skirtas parduoti	Iš viso
					pagaminta produkcija	atsargos, skirtos parduoti (perduoti)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5.	Atsargų įsigijimo vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (1 + 2 – 3 + / – 4)							
6.	Atsargų nuvertėjimas ataskaitinio laikotarpio pradžioje							
7.	Nemokamai arba už simbolinį atlygį gautų atsargų sukaupta nuvertėjimo suma (iki perdavimo)							
8.	Atsargų nuvertėjimas per ataskaitinį laikotarpį							
9.	Atsargų nuvertėjimo atkūrimo per ataskaitinį laikotarpį suma							
10.	Per ataskaitinį laikotarpį parduotų, perleistų (paskirstytų), sunaudotų ir nurašytų atsargų nuvertėjimas (10.1 + 10.2 + 10.3 + 10.4)							
10.1.	parduota							
10.2.	perleista (paskirstyta)							
10.3.	sunaudota veikloje							
10.4.	kiti nurašymai							

Eil. Nr.	Straipsniai	Strateginės ir neliečiamosios atsargos	Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventoriūs	Nebaigta gaminti produkcija <small>ir nebaigtos vykdyti sutartys</small>	Pagaminta produkcija ir atsargos, skirtos parduoti (perduoti)		Ilgalaikis materialusis ir biologinis turtas, skirtas parduoti	Iš viso
					pagaminta produkcija	atsargos, skirtos parduoti (perduoti)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
11.	Nuvertėjimo pergrupavimai (+ / -)							
12.	Atsargų nuvertėjimas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (6 + 7 + 8 - 9 - 10 + / - 11)							
13.	Atsargų balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (5 - 12)							
14.	Atsargų balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje (1 - 6)							

Pastabos:

1. Reikšmingos atsargų vertės pasikeitimo per ataskaitinį laikotarpį sumos turi būti detalizuojamos finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto tekste.
2. Lentelės 4 punkte rodomos ataskaitiniu laikotarpiu atlikto atsargų pergrupavimo į ilgalaikį materialųjį turtą, iš ilgalaikio materialiojo turto, tarp atsargų grupių sumos.

8-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės
standarto „Atsargos“
2 priedas

(Informacijos apie balansinę atsargų vertę pagal grupes pateikimo aukštesniojo lygio finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte forma)

INFORMACIJA APIE ATSARGŲ BALANSINĘ VERTEĮ PAGAL GRUPES

Eil. Nr.	Atsargos pagal grupes	Paskutinė ataskaitinio laikotarpio diena	Paskutinė praėjusio ataskaitinio laikotarpio diena
1	2	3	4
1.	Strateginės ir neliečiamosios atsargos		
2.	Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių		
3.	Nebaigta gaminti produkcija ir nebaigtos vykdyti sutartys		
4.	Pagaminta produkcija ir atsargos, skirtos parduoti (perduoti)		
5.	Ilgalaikis materialusis turtas, skirtas parduoti		
6.	Atsargų balansinė vertė, iš viso		

8-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Atsargos“
3 priedas

(Informacijos apie valstybei nuosavybės teise priklausančių, savivaldybės patikėjimo teise valdomų atsargų balansinę vertę laikotarpio pabaigoje pateikimo aukštesniojo ir žemesniojo lygių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte forma)

INFORMACIJA APIE VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ, SAVIVALDYBĖS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ ATSARGŲ BALANSINĘ VERTĘ LAIKOTARPIO PABAIGOJE

Eil. Nr.	Straipsniai	Strateginės ir neliečiamosios atsargos	Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorius	Nebaigta gaminti produkcija <small>ir nebaigtos vykdyti sutartys</small>	Pagaminta produkcija ir atsargos, skirtos parduoti		Ilgalaikis materialusis ir biologinis turtas, skirtas parduoti	Iš viso
					pagaminta produkcija	atsargos, skirtos parduoti (perduoti)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Valstybei nuosavybės teise priklausančių, savivaldybės patikėjimo teise valdomų atsargų balansinę vertę praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje							
2.	Valstybei nuosavybės teise priklausančių, savivaldybės patikėjimo teise valdomų atsargų balansinę vertę ataskaitinio laikotarpio pabaigoje							

Pastaba. Formą pildo tik savivaldybės administracija.